

PATVIRTINTA
Valstybinės įmonės Ignalinos atominės
elektrinės generalinio direktoriaus
2022 m. spalio 20 d.
įsakymu Nr. ĮsTa-564

KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO IR JO ATLIKIMO VALSTYBĖS ĮMONĖJE IGNALINOS ATOMINĖJE ELEKTRINĖJE TVARKOS APRAŠAS

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo valstybės įmonėje Ignalinos atominėje elektrinėje (toliau – VĮ IAE, įmonė) tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė nustatymo ir vertinimo VĮ IAE tvarką.

2. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo tikslas – antikorupciniu požiūriu įvertinti VĮ IAE veiklos sritį (-is), siekiant nustatyti korupcijos rizikas ir (ar) rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidas darbuotojams ar kitiems asmenims padaryti korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus ir nustatyti priemones, skirtas nustatytoms korupcijos rizikoms ir (ar) rizikos veiksniams sumažinti ar pašalinti.

3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas VĮ IAE atliekamas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus patvirtintomis Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijomis ir šiuo Tvarkos aprašu.

4. Šis Tvarkos aprašas pakeičia generalinio direktoriaus 2020 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. ĮsTa-365 patvirtintą Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo valstybės įmonėje Ignalinos atominėje elektrinėje tvarkos aprašą, DVSta-0108-26V1.

5. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo uždaviniai:

5.1. nustatyti įmonės veiklos sritis, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė;

5.2. identifikuoti korupcijos rizikas ir (ar) rizikos veiksnius srityse, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė;

5.3. nustatyti korupcijos rizikos ir (ar) rizikos veiksnių mažinimo ar pašalinimo priemones.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme (toliau – KPI).

II. SKYRIUS

VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, NUSTATYMAS

7. Sprendimą atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą priima VĮ IAE generalinis direktorius, korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atlieka VĮ IAE Prevencijos skyrius.

8. Prevencijos skyrius kiekvienais metais įmonėje nustatyta tvarka įvertina visas veiklos sritis, kuriose gali egzistuoti korupcijos pasireiškimo rizika. Įvertinus rizikas sudaromas rizikų registras, kuriame aprašomos galimos korupcijos pasireiškimo rizikos, jų priežastys, sąlygos ir numatomos rizikas mažinančios priemonės. Veiklos sritys skirstomos: gali būti susijusios su įmonės savarankiško funkcionavimo užtikrinimu (vidaus administravimas) arba susijusios su įmonės konkrečių funkcijų vykdymu.

9. VĮ IAE vykdomos veiklos sritis priskiriama prie sričių, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, jeigu atitinka vieną ar kelis iš šių vertinimo kriterijų:

9.1. Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika arba korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas. Atitiktis šiam kriterijui nustatoma vertinant, ar per analizuojamąjį laikotarpį VĮ IAE buvo užfiksuota korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ar korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų atvejų, kaip tai apibrėžta KPI. Vertinama, kad VĮ IAE veikla atitinka šį kriterijų, neatsižvelgiant į minėtų neteisėtų veikų tyrimo baudžiamojo proceso (administracinio teisės pažeidimo bylos nagrinėjimo ar tarnybinio nusižengimo tyrimo) etapą.

9.2. Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas. Vertinama, kad įmonės veikla atitinka šį kriterijų, jei nustatoma, kad įmonei suteikti įgaliojimai vykdyti veiklą, skirtą priežiūrei, kaip jiems nepavaldūs fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys laikosi įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimų atitinkamoje valdymo srityje, ar vykdyti kontrolės funkcijas, nesusijusias su įmonės vidaus administravimu.

9.3. Kai kurių VĮ IAE darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti. Vertinama, kad VĮ IAE veikla atitinka šį kriterijų, jei nustatoma, kad darbuotojų įgyvendinami uždaviniai, vykdomos funkcijos, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka neapibrėžti (nepakankamai apibrėžti) įmonės priimtų administracinių aktų ar kitų teisės aktų dispozicijoje, yra įstatymų ir poįstatyminių teisės aktų ir administracinių aktų kolizijų, nepriimti administraciniai aktai, būtini įstatymų ar kitų teisės norminių aktų įgyvendinimui, platūs darbuotojų įgaliojimai priimti sprendimus savo nuožiūra, darbuotojų priimamų administracinių sprendimų ar veiklos kontrolės tvarka, darbuotojų atsakomybė neapibrėžta (nepakankamai apibrėžta) VĮ IAE teisės aktuose ir pan.

9.4. Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu. Vertinama, kad įmonės veikla atitinka šį kriterijų, nustatant, kad įmonės

darbuotojams suteikti įgaliojimai išduoti leidimus, licencijas, suteikti nuolaidas, lengvatas ir kitokias papildomas teises ar atsisakyti jas išduoti arba sustabdyti, panaikinti jų galiojimą ar kitaip jas apriboti, taikyti teisės aktuose nustatytas kitas teisinio poveikio priemones, konstatuoti, nagrinėti teisės pažeidimus ir priimti sprendimus dėl teisinės atsakomybės priemonių taikymo.

9.5. Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kito viešojo sektoriaus subjekto patvirtinimo. Vertinama, kad VĮ IAE veikla atitinka šį kriterijų, kai VĮ IAE padaliniais ar atskiriems darbuotojams suteikti įgaliojimai savarankiškai priimti sprendimus, susijusius su įmonės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, viešaisiais pirkimais, taip pat sprendimus administracinio reglamentavimo, administracinių paslaugų teikimo, viešųjų paslaugų teikimo administravimo srityje, kai šie sprendimai susiję kelių rūšių visuomeninių santykių reguliavimu ir (ar) kitų įstaigų valdymo sritimi ar kompetencija, tačiau teisės aktai nenustato prievolės derinti juos su kitomis valstybės ar savivaldybės įstaigomis ir (ar) nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo.

9.6. Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija. Rekomenduotina laikyti, kad įmonės veikla atitinka šį kriterijų, jei nustatoma, kad įmonės veikla susijusi su informacijos įslaptinimu ar išslaptinimu, įslaptintos informacijos naudojimu ar jos apsauga ir (ar) atskiri jų darbuotojai yra įslaptintos informacijos rengėjai arba gavėjai.

9.7. Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų. VĮ IAE veiklos atitiktis šiam kriterijui vertinama tik tuo atveju, jei Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba teisės aktų nustatyta tvarka atliko korupcijos rizikos analizę įmonėje ir pateikė išvadą dėl korupcijos rizikos analizės. Laikytina, kad VĮ IAE veikla atitinka šį kriterijų, jei Specialiųjų tyrimų tarnybos pateiktoje išvadoje buvo pateiktos kritinės antikorupcinės pastabos.

9.8. Gauti skundai, pranešimai, pareiškimai dėl atliktų veiksmų ir (ar) priimtų sprendimų. Atitiktis šiam kriterijui nustatoma vertinant, ar per analizuojamąjį laikotarpį dėl VĮ IAE veiklos srities (ar VĮ IAE struktūrinio padalinio, susijusio su analizuojama veiklos sritimi) užfiksuoti skundai, pranešimai, pareiškimai, dėl kurių nebuvo pradėti ikiteisminiai tyrimai, administracinė nusižengimo byla ar tarnybinis patikrinimas.

9.9. Priimami sprendimai yra susiję su materialine ar kitokia interesanto nauda. Įmonės veiklos atitiktis šiam kriterijui vertinama tuo atveju, jeigu įmonės darbuotojai interesanto atžvilgiu priima sprendimus, susijusius su pastarajam tenkančia materialine nauda (pavyzdžiui, išmokų, pašalpų, paramos prašymų nagrinėjimas ir skyrimas ir pan.).

9.10. Valstybės kontrolė, Seimo kontrolieriai, kitos kontrolės ar priežiūros institucijos arba pati įmonė atliktų vidaus patikrinimų metu nustatė VĮ IAE veiklos pažeidimų atitinkamoje srityje.

10. Prevencijos skyrius gali nusistatyti papildomus kriterijus, pagal kuriuos sritis būtų atrinkta korupcijos rizikos ir (ar) rizikos veiksnių nustatymui, pavyzdžiui, atsižvelgti į sociologinių tyrimų, žiniasklaidos duomenis ir kita.

11. Nustačius, kad VĮ IAE veiklos sritis (-ys) atitinka vieną ar kelis iš 9 punkte nustatytų kriterijų, šiose srityse atliekamas korupcijos rizikos (-ų) ir (ar) rizikos veiksnių nustatymas (toliau – Nustatymas). Pirmenybė pasirenkant veiklos sritis detalesnei analizei teikiama veiklos sritims, atitinkančioms 9.1 papunktį. Jei tokių veiklos sričių nebuvo nustatyta, rekomenduotina pasirinkti tą (-as) veiklos (-ų) sritį (-is), kuri (-ios) atitinka daugiausia 9 punkte nurodytų kriterijų.

III. SKYRIUS

VĮ IAE KORUPCIJOS RIZIKOS IR (AR) RIZIKOS VEIKSNIŲ VEIKLOS SRITYSE, KURIOSE EGZISTUOJA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, NUSTATYMAS

12. Atliekant Nustatymą taikomi šie informacijos (duomenų) rinkimo metodai:

12.1. Teisės aktų ir dokumentų turinio analizė.

12.2. Interviu metodas (vertinami VĮ IAE darbuotojams ar kitiems asmenims, galintiems suteikti Nustatymui atlikti reikalingos informacijos, pateikti klausimai).

12.3. Prieinamos informacijos stebėjimas ir analizavimas (informacija iš gautų skundų, pranešimų, pareiškimų, valstybės registrai, kadastrai, informacinės sistemos, interneto svetainės, informacija žiniasklaidoje ir pan.).

13. Nustatymas pradedamas susipažinimu su teisės aktais, reglamentuojančiais veiklą analizuojamoje VĮ IAE veiklos srityje, ir jų analize, kurios metu tikslinga identifikuoti teisinio reglamentavimo spragas, galimybę dviprasmiškai taikyti teisės aktų nuostatas, įvertinti sprendimų priėmimo procedūros aiškumą, įvertinti teisės akto taikymo praktiką, nustatytus korupcijos atvejus ir kurios teisės akto nuostatos sudaro sąlygas korupcijai.

14. Atliekamam teisės akto darbo praktikos vertinimui Prevencijos skyrius gali parengti klausimyną, jame įtraukti klausimus, susijusius su teisinio reglamentavimo spragomis, nustatytomis atliekant sritį reglamentuojančių teisės aktų analizę bei kitus klausimus, į kuriuos nebuvo įmanoma gauti atsakymų iš jau įvertintų teisės aktų ar kitų dokumentų turinio ar kitų prieinamų informacijos šaltinių.

15. Taip pat papildomai turi būti analizuojami ir kiti dokumentai, susiję su analizuojama veiklos sritimi.

16. Lyginant pageidautiną ir (ar) siektiną teisinių santykių būklę su esama ir (ar) faktine įmonės veiklos srities padėtimi išsamiai, objektyviai ir visapusiškai ištiriami reikšmingi duomenys (VĮ IAE priimtus norminius, vidaus administravimo ir teisės aktus, kitus dokumentus

ir juose užfiksuotą informaciją, žodžiu įmonės darbuotojų pateiktą informaciją ir pan.) ir atsakyti į šiuos klausimus¹ :

16.1. Ar VĮ IAE priėmė visus teisės aktus, reglamentuojančius įmonės veiklos sritį ir (ar) procedūrą, kuriuos turėjo priimti, įgyvendindama aukštesnės galios teisės aktus.

16.2. Ar pakankamai reglamentuotas analizuojamos procedūros atlikimas, ar yra poreikis ją reglamentuoti detaliau, siekiant mažinti darbuotojų diskreciją, skirtingą taikymo praktiką.

16.3. Ar VĮ IAE priimti vidaus teisės aktai, reglamentuojantys įmonės veiklos sritį ir (ar) procedūrą, dera su aukštesnės teisinės galios teisės aktais.

16.4. Ar VĮ IAE priimti vidaus teisės aktai, reglamentuojantys įmonės veiklos sritį, nenustato perteklinių reikalavimų lyginant su aukštesnės galios teisės aktais, ar nėra plečiamai aiškinamos įstatymo nuostatos.

16.5. Ar VĮ IAE įgaliojimai ar kompetencija detalizuoti įmonės priimtuose vidaus teisės aktuose. Ar įgaliojimų ir tarpusavio santykių (funkcijų) nustatymas (paskirstymas) įmonės vidaus teisės aktuose yra aiškus ir tinkamai suprantamas, ar laikomasi norminiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, apribojimų funkcijoms ir (ar) kompetencijoms nustatyti ir paskirstyti, pavyzdžiui, sprendimų priėmimo ir kontrolės ar priežiūros veiksmų atskyrimo ir pan.

16.6. Ar VĮ IAE darbuotojai laikosi reikalavimų ir (ar) apribojimų, susijusių su jų teisėmis, pareigomis ir atsakomybe analizuojamoje veiklos srityje. Ar įmonės darbuotojams nesuteikti per platūs įgaliojimai veikti savo nuožiūra.

16.7. Ar VĮ IAE atliekamos procedūros pradedamos tik esant teisiniams pagrindams, nustatytiems norminiuose teisės aktuose.

16.8. Ar VĮ IAE pradedant procedūrą tinkamai ir visapusiškai įvertinama įmonės teikiamos administracinės ar viešosios paslaugos gavėjo, jo pateiktų dokumentų atitiktis norminių teisės aktų reikalavimams. Ar toks vertinimas atliekamas laikantis teisės aktuose įtvirtintų kriterijų.

16.9. Ar VĮ IAE, pradėdama procedūrą, faktines aplinkybes, susijusias su administracinės ar viešosios paslaugos gavėjų statusu, jų pateiktų dokumentų apimtimi ir turiniu, vertina vienodai, nediskriminuoja ir (ar) neproteguoja kai kurių paslaugos gavėjų.

16.10. Ar sprendimai VĮ IAE vykdant procedūras priimami laikantis norminiuose teisės aktuose įtvirtintų principų, kriterijų. Ar šie kriterijai yra taikomi objektyviai, nediskriminuojant atskirų viešosios ar administracinės paslaugos, kito veiksmo subjektų.

¹ Pažymėtina, kad tai yra pavyzdiniai klausimai, kurie gali kisti, atsižvelgiant į atliekamo korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo apimtį ir (ar) VĮ IAE veiklos specifiką.

16.11. Ar VĮ IAE priimami sprendimai (jų projektai) rengiami ir derinami laikantis norminiuose teisės aktuose ir įmonės vidaus administravimo teisės aktuose nustatytų terminų.

16.12. Ar VĮ IAE priimami sprendimai (jų projektai) tinkamai įforminami ir dokumentuojami, ar atitinka jiems keliamus turinio ir formos reikalavimus, pavyzdžiui: ar yra nurodyti sprendimo priėmimo teisiniai pagrindai, ar sprendimai yra pagrįsti, tinkamai motyvuoti ir pan.

16.13. Ar VĮ IAE sprendimus (jų projektus) priima tinkamus įgaliojimus ir kompetenciją turintys įmonės darbuotojai.

16.14. Ar VĮ IAE priimti sprendimai yra objektyvūs ir vienodi (esant tapačioms ar panašioms faktinėms aplinkybėms) visiems procedūros dalyviams.

16.15. Ar informacija apie VĮ IAE priimtus sprendimus, kitus veiksmus yra viešai prieinama (skelbiama) (jei to reikalauja norminiai teisės aktai).

16.16. Ar tinkamai laikomasi norminių teisės aktų, VĮ IAE priimtų sprendimų apskundimo tvarkos. Ar priimant skundą ir (ar) pakeičiant, panaikinant sprendimą nėra diskriminuojami ir (ar) proteguojami kai kurie procedūros dalyviai.

16.17. Ar laikomasi norminių teisės aktų reikalavimų, susijusių su VĮ IAE vykdomų procedūrų perkėlimu į elektroninę erdvę, vieno langelio principo laikymusi teikiant administracines ar viešąsias paslaugas, atliekant kitus veiksmus.

16.18. Ar VĮ IAE taikomos vidaus kontrolės ir korupcijos prevencijos priemonės. Jeigu taip, tai ar jos yra pakankamos, kad būtų galima efektyviai identifikuoti ir užkardyti veiklos neatitiktis.

16.19. Ar VĮ IAE procedūrų vykdymo vidaus tvarkos aprašų laikymosi kontrolės sistema yra aiški, veiksminga ir efektyvi.

16.20. Ar laikomasi vidaus kontrolės metu pastebėtų trūkumų, netinkamai atliktų pareigų, nevykdomų funkcijų, nepasiektų veiklos rodiklių, kitų klaidų ištaisymo procedūros reikalavimų ir (ar) tvarkos, ar užtikrinamas sisteminis kontrolės priemonių taikymas ir pan.

IV. SKYRIUS

IŠVADOS DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO PARENGIMAS IR KORUPCIJOS RIZIKOS IR (AR) RIZIKOS VEIKSNIŲ MAŽINIMO AR PAŠALINIMO PRIEMONIŲ NUSTATYMAS

17. Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą surašoma išvada, kurioje nurodoma:

17.1. asmenys (subjektai), atlikę VĮ IAE korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą;

17.2. analizuotas laikotarpis;

17.3. naudoti metodai ir atlikti veiksmai korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu;

17.4. analizuota (-os) veiklos sritis (-ys) ir jos (jų) aprašymas – bendrai aprašoma analizuojama (-os) sritis (-ys), išsamiai nurodoma kokius 9 punkte išvardintus kriterijus atitinka sritis (-ys) ar išvardinami kiti pagrindai, dėl kurių ji buvo analizuojama;

17.5. nustatytos korupcijos rizikos ir (ar) korupcijos rizikos veiksniai, juos pagrindžiantys duomenys ir (ar) informacija;

17.6. nustatytų korupcijos rizikų ir (ar) rizikos veiksnių sumažinimo ar pašalinimo priemonės;

17.7. kiti reikalingi pasiūlymai.

18. Išvada dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo turi būti surašoma ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo sprendimo dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo atlikimo priėmimo dienos ir pateikiama VĮ IAE generaliniam direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui patvirtinti per 3 darbo dienas nuo jos surašymo.

V. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. VĮ IAE generalinis direktorius, patvirtinęs išvadą dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo, priima sprendimus dėl korupcijos rizikos ir jos veiksnių (jeigu jie nustatyti) pašalinimo ar mažinimo.

20. Išvada dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo skelbiama VĮ IAE interneto svetainėje.

21. Šis Tvarkos aprašas keičiamas, pripažįstamas netekusiu galios generalinio direktoriaus įsakymu.